

Ma c'hlê mou a beurz ar votadec

2^e EDITION

Ton « Kroaz Marig » en Plounêrin,

C'hoant e meuz, ma mignonet, konta deoc'h ma doare,
Wit ma rofot testeni, gant nerz, d'ar wirione :
A viskoaz 'peut bet klêvet en taol ar votadec
A ve trouz ha jabadao, kann ha disputadec.

Heb mont a bell, c'hwi 'oar mad, teodadou 've klêvet
O klask laket bec'h ha mesk en tre ar gentsortet ;
Ar mare-ta 'zo gwell vad evit ar gwall deodou
Rag kalz ac'hanomp, siwaz ! a jilaou ho c'hojou.

Gouel Mikael hag an ankou a ra chanchamanchou ;
Gant ar votadec ive 've kalz ha drubillou ;
Beteg en eur bourk vihan en korn ar Finister,
Eo digoret ar guden a beurz an aotrou Maer :

Kerkent a ma neuz gwelet 'oa chenchet penn d'ar vaz
Neuz c'hoantaed ober dime eun taol ar sort biskoaz !
Pa weliz 'oa distroadet gant he barizioniz
Eo warnhon hepken, tud kaez, neuz taolet he valiz

Gant eun neubeud kensortet e teu dirag ma fri
Da laret 'moa treitoret ha gwerzet ar barti ? !
En ty marichal ar bourk 'oamp destumet gantan
Ewit sklapout se ganhen dustu 'vel eur c'hi-klanv.

Eno 'deuz stumet en kuz eun Tribunal sekret,
Ha gant eun digare fall dirake 'oan galvet,
Wit beza barnet gantan, hep chilaou ma raezon ?
Daoust a ma z'homp kerent tost, ha dreist holl din paeron !

Daou villet gantan 'n he zorn, ha d'ho c'heul eul lizer,
Neuz rôet de da gompren e oa sklaer an afer ? !
Ewit ma teuchont gantan holl a bez da gredi,
E oa gret ar skrituriou gant ar memeuz hini.

An eil war lerc'h egile 'zo galvet n'he gichen,
Ha dirag ho daoulagad 'neuz laket eur **loupenn** (!)
Hini 'nê na 'laraez grik, holl o deuz aksantet,
Ma weliz en ho zellou 'oaint ouzin kounaret.

Nikun 'neuz savet he vouez da glask dont d'am harpa :
Kabluz braz 'oan dirake ; treitoret zur e m'oa ;
Ha wit ma goapad muioc'h unan 'neuz respontet :
« Anez ma oamp treitoret ne oam ket diskaret ? »

Skwiz o klêvet kement-all, heneb din, kredit mad,
Ne oan wit miret an dour da zont d'am daoulagad ;
Ma saviz hûel ma dorn da douet war ma fe !
Ne oa ket gret deuz ma feurz an diou villeden-ze.

Met lennet 'oa ma setanz, ha tamallet en faoz ;
Ma oaint d'an traon, Maer hag all, ne oa nemethon kaoz ;
N'o deuz ket memeuz klasket goud hag hen 'oa tud all
Da helloud kaout evelthon ar memeuz skritur fall (?)

Ma vijent bed deuz ma c'heul pa oant o kabali
Dije klêvet koulz a me doare kam ar **Barti** ?
Ouz ma jilaou o prezec, hag o tispud pep tra
O dije poket holl din, gant ar Maer da genta !

En pad ma z'hon bed en dro 'meuz harpet anezan,
Daoust a din da gompren sklaer 'oa mann d'ober gantan ;
Kaer e 'm 'oa dont d'er meuli, 'vije laret gant mall :
« Pa ne ra vad 'met d'eur rum, eo fall-ki d'eur rum all ! »

Met me zalc'he gweon bepred da gomz en he hano,
Daoust a ma vije memeuz c'hoarzet din em geno !
Nann ! na m'euz ket prezeget en giz d'eul larjeen,
Ha stourmet e meuz a dû bep tro gant ma listen ?

Wit dont d'en difen gant nerz 'meuz bed disputadec
Ha dre ze war ma hano 'zo bed forz raskadec ;
Ma vijen chomet er gear, klozet ganen ma beg
Oan bareg da gaout ar maout (!) en fin ar votadec.

Deuz ma feurz ma c'hensortet ouспен eur vouez deuz bed
Ha me, Yann gaez ! deuz o c'heul 'meuz kollet war den
Ha setu wit rekompaz demuez ma holl labour [ped ?
E z'hon kemêret gante breman 'vel eun treitour ?

Laket 'deuz din eur chupen, ken pouner war ma chouk,
Ma vije bed kalz welloc'h war gein ar baotret drouk ;
Rag 'meuz ket dalc'het drouk-ranz deuz hini bed anhê,
Na deuz den all er Ponthou na rin biken ive.

Daoust a din d'ober foelt kaz deuz tû ru na tû gwen,
Meuz bed c'hoantêgez dalc'hmad da rei harp d'am listen,
Hep derc'hel tam kasoni, na drouk deuz partiou ;
Setu perag 'meuz tapet war diou listen moejou :

Neuz forz petra 'laro den deuz kostezen ar Maer,
Ma c'honsianz so diskarg, gret e meuz ma dever !
Laezet a meuz pep-hini de n'em zibab goude :
« Mouez ar bobl, war a lerer, eo ive mouez Doue ! »

Neuze perag klask noazout, na diskwel imor fall ;
Eur wech êchu da voti na neuz den da damal :
Me zonje beza dinec'h gant ma holl gentsortet,
Rag kement-ma 'gave din 'oa traou da chom kuzet ?

A viskoaz ar billejou, fin d'an depouillamant,
A vije taolet en tan, ervez ar reglamant ;
Met breman war a welan 'zo chenchet lezennou,
Ma ve laket a goste lod deuz ar billejou,

Evit beza bizitet, trôet ha distrôet,
Ma ve goude fratoulet gant piou a peud votet ?
Eur villeden a zo mud ; ha pa n'hel ked respont
Eo gwell aezet goude ze teulen tout war he c'hont ? !

Marvad ma m'ije bed c'hoant dont d'ober truchuri
Na n'eo ked gant skrituriou 'vijen aet da c'hoari ;
Ar skrid a laez war he lerc'h kevridi penn da benn :
Na c'houlun ket tanya c'hoaz demuez ar sort souben.

Disfiout 'ran krenn ar Maer da rei din ar breuven
Eo deuz ma dorn ar skritur war he ziou villeden :
Ma vijen ken drouk hag hen 'm'oa peurz en pep faeson
D'er c'hass dirag ar Barner dre hurcher ar c'hanton.

Met 'lec'h mont dre ar penn-ze, kanet a vo ma zon :
Rentomp dezan trugare deuz a greiz hor c'halon !
Pa chach ar c'har war he chouk a vo goasket d'he dro,
Vel-se 'vemp brudet hom daou en pevar c'horn ar vro !

Dre holl an n'heb a ve bouc'h a wel an traou en gin !
Ma laka diwar he goust an dud all da c'hoarzin !
O klask dont de n'em c'holo gant eur c'hoss vantel doul
E c'ha da genta war eon he hunan barz er poull :

Ped eveltan 'zo gwintet ? paotret lorc'huz ha teo
A gave de chom da Vaer en tre ma vijent beo :
Dre forz ober brao da lûd, da zarn all divalo
Hint bed distroadet dre holl, ha taolet er blôto !

Neuz na Maer na konseiller a gement hell laret
Ne vo ked gant tud he vro birviken diskaret ?
An amzer a gass en dro d'he c'heul rod ar fortun,
Ar pezh a c'hoarvez aman n'en de met eur c'hustum :

Breman 'zeuz ugent vloa-so, ma na neuz ked ouспен,
E tigoz ar memeuz taol krak gant diou villeden :
Barz er memeuz taol-douar, gant ar memeuz hini,
Oa zavet kruz ha brezel a beurz falz-testeni :

An den-man, he genvroiz a beb-eil 'neuz bleyet
Ha breman holl asamblez lamp dezan deuz rôet !
Ar groaz a enor (!) me gred, a oa deuz ar gedel,
Goude pemp bloa war-n-ugent vel Maer en Breiz-lzel !

Me vije laouen meurbed o welet kement-man,
Ha gant lorc'h 'm'ije straket stard ma daouarn dezan !
Martreze 'vel Adjoent-Maer 'm'ije bed ar garg vraz
Da staga deuz he goste ar ruban gant ar groaz !

Pegen êvruez 'vije bed en deiz-sé ma c'halon !
Gwelet ar groaz a enor gant ar Maer ma faeron !
Met keno d'ar vedalen, zo ken d'an enoriou !
Ha netra 'neuz kaoz da ze nemet ar gwall deodou :

N'eo ked red d'an aotrou Maer tamal he gensortet,
Neuz sort all kiriec d'he lamp met eun toulad merc'het !
Bodennet en dro dezan o konta deiz ha noz,
M'o deuz dallet anezan gant kojou groac'het koz !

Me deu d'en tamal d'om zro 'neuz gret din vel eul laer
Pa nê ked gwestl da brouvi 'meuz ked gret ma dever :
He gensortet koulz hag hen, 'despet d'ho gwall imor.
N'harzo biken ac'hanon da zifen ma enor ?!

Rag ewithon da veza en ho c'hever yaouank,
Ne fell ked din, klêvit mad ? beza ruillet er fank,
Vel ma oa gret d'an hini 'meuz komzet anezan :
D'ober troyou louz, gwelit, eo dispar an den man !

Araog ar votadegou, me ne m'oa ket a léc'h
D'a c'hoantad ar meskaillou a meuz displeget dec'h ;
M'ar meuz o skrivet hirie, n'eo ked dre blijadur ;
Rag chomet hon bed montret dirag an avantur !...

M'ar meuz ked dibunet mad dirakoc'h ar guden,
E pedan ma c'hensortet da grêgi 'n'ho flûen :
An enor 'zo dê breman, hag an nor digor frank
D'an holl ranet da gana, beteg en lost ar stang.
Tro dezi ta, paotred vad ? kemerit ho *loup*en ;
Gwelit hag hen n'eo ked gwir ma skridou penn-da-benn ;
Ma n'en d'oc'h wit en ober, hit da c'houlén zikour
Digant ar sekretour koz 'so breman dilabour ?

Met harsa-ta, mignonet, red eo din êchûi ;
Ma labour a chom d'ober ; c'hwi 'zo gret ho c'hini (?)
Me o ped d'am damanti m'ar d'hon bed inouuz
O leda deoc'h ma c'hlemou, broudet gant tud noazuz.

Martreze 'c'hoantefet goud piou 'neuz gret al *liser*
Heb kemer *loup*en ebed, c'hwi 'hello gwelet sklaer :
E m'an barz en traon ar zon he hano skrivet mad ;
Rag daoust m'ê dister neuz ked a riou d'he zaoulagad !

Pierric an Ty-Nevez, 'zo trec'h dar FOLLentez.

War lerc'h votadec miz Mae 1929

BOUC'HET AR MAER (Ton yê)

Me o ped, mignonet, tostait d'am jilaou,
Wit dont da desteni ma laran eur gir gaou ?
Gant eun tam c'hoantêgez deuz ho peuz d'am zikour
A yel bouc'het ar Maer da ziflêria d'an dour !

Toret ho c'hrabestou, dizhenchet, drouk ennê (!)
E saillont, e lam-pont an eil dreist egile :
Mije biken kredet, eur sort anevalet
A vije bed ken drouk, eur wech dishûalet ?

Kredi 'ran neuz laret eur paot deuz ar Ponthou
Eo goasoc'h ar bouc'het da zresa wit gaorou ;
Ma ve tapet unan gant ar re all dindan,
Hastit mont d'her zikour pe 'va flastret buhan !

Martreze c'hwi 'laro eo kleuz ma propojou ?
Me c'ha d'o diskleria deoc'h barz en bêr gomzou ;
Pa meuz bed wit ma lod eur bouc'hic ar brava,
A meuz droët d'en dizon heb renkout er staga !

Rag ne wêo biken, evel ar bouc'het all,
Daoust ma ve tastonet, na tourta, na rual ;
Reiz ha fur 'vel eun oan, gantan me oa laouen,
Hag hirie deuz he beurz 'meuz met poan hag anken !

Rag bouc'h braz ar Maer koz outhan 'zo kounaret,
Hag evel eur c'hi-klanv a neuz-han prim taget !
Bouc'het he gensortet, o rei dezan skoazel,
O deuz c'hoantaed, gwelit, ma laket gwel izel :

Rag d'ar re-man, c'hwi 'oar, 'zo rôet gwall guerniou,
Ma vaer prest, d'o c'hredi, da rei tû d'ho zroyou :
Heb raezon na preuven me m'ez o zreitouret ?
Goude goud pegement hon bed n'em zikouret !

D'ar baotred diskurpul 'oa mad pep digare
Wit dont de n'em c'holo, trei ar-vez diwarne,
Met n'hon ked eur c'haezik, ken neubeut Fanch-ar-peul ?
Vel kement libouden a weler deuz ho c'heul.

Koeet fall hint aman, rag me na spontan ked ;
Kentoc'h a vo reizet an afer war he c'hed ?
Pa na vaer ked klabuz, e c'heller komz krenv mad
Ha leuskeul ar re-man war lerc'h de n'em lipad !

Kenta gwech martreze 'vin muioc'h didamal,
Hag hint gant ma bouc'hic 'vo muioc'h tapet fall :
P'o deuz disket dezan c'hoari an abaden (!)
Vo rôet tro dezi diwar goust ho c'hroc'hen !

AMEN.

Lein ar Bouc'het er Ponthou

(Ton kontredanz).

Ar bouc'h braz aman 'zo lac'het,
Eur friko gran 'zo gantan gret ;
Pedet an holl gensortet vad
Da zonet d'en tanva, timad ;
Eul lein vad tre o deuz debret,
Ha kalz a jistr 'so bed lonket ;
Netra vank, met ar fillor ?
D'am faeron koant (!) pebeuz enor !!

Met deuz ar bouc'h dre ma tēbrent
Istri wit 'n n'ho c'hof e sonjent :
« Ar bouc'h bihan 'man ked aman ;
« Na den ouzimp neuz ewithan ?
« M'ar teu gant son ar Bouc'h en dro,
« Pebeuz dismeganz wit hom Bro !... »
Ho c'horf, kredabl, 'so deud war vaez,
Gant aon deuz korn ar bouc'hic kaez !

Gwell vad ar friko 'deuz kavet,
Rag pep a gorvet o deuz gret :
Pa oa peur lipet a bouc'h koz
Hint aed d'ar gear oar den penaoz ?
Foelt kristen neuz gwelet a nê
O tremen 'biou an Ty-Neve :
Aet hint a dreuz dre ar parkou,
An tan en kreiz ho bouzellou !

Kig bouc'h neuz bed dalc'hmad ar brud
Da laket flêr da galz a dud :
Ar re-man, bec'hiet gant ar vez,
Zo skampet a beb eil d'ho nez ;
C'hoez ar foeltr 'lerer 'oa gante,
Ma tec'h an holl prim diwarne !
Ma vo red embann 'benn warch'hoaz,
Ar sort-man 'oa ket gwelet c'hoaz !

Koulskoude darn a nê 'deuz c'hoant
D'ober demp c'hoaz ho faotret koant,
Beteg 'kreiz plasén ar Ponthou
E kredont ober jiboudou ;
Met pa welont o tispaka
Ar bouc'h bihan a greiz-holla (?)
Neuze, pinouz vel chass fouetet,
E redont kwit en giz louzet !

Rag hini nê, kaer o devo,
N'hello serri din ma geno :
Goaz deoc'h pa peud klasket afer,
Gant dizlêaldet em c'hever ;
Bremán 'vo red deoc'h gonzanvi
Ar wirione 'despet d'ho fri !
Rag en pep stum hag en pep léc'h,
Bet sur, me roio tarbar dec'h ! PIERRIC.